



I dagarna har Svalöf Consulting köpt in ny utrustning – traktorer, plogar, harvar, kultivatorer, så- och skördemaskiner till sina fyra sortprovs- och fyra växtförädlingsanstalter.

FOTO: GÖRAN SVEDBERG



Svalöf Consultings projekt i Tadzjikistan, ett land med Kina i öster och Afghanistan i söder, handlar om fattigdomsbekämpning.

# Biståndet snart slut i Tadzjikistan

## Ett framgångsrikt svenskt utsädesprojekt pågår sedan flera år i Centralasien.

– En bra form av bistånd, säger Rutger Persson på Svalöf Consulting.

Det handlar om fattigdomsbekämpning på ett område där Sverige har hög kompetens.

Men det är en kapploppning mot tiden. 2010 ska all biståndsverksamhet i Asien läggas ner. Det har regeringen bestämt.

Rutger Persson har jobbat med bistånd i Afrika i 20 år.

– För några år sedan köpte jag Svalöf Weibulls konsultverksamhet och driver det som ett privat bolag, säger han.

Han är skåning, från Svalöv faktiskt, men bor nu i Dusjanbe i Tadzjikistan, ett land med Kina i öster och Afghanistan i söder.

Rutger Persson och hans kollegor sitter i en lokal som tillhör Tadzjikistans jordbruksdepartement, klädda i tjocka tröjor och långkalsonger.

– Här inne är kallare än utomhus, säger han.

## Sovjetunionens fall

När Sovjetunionen föll samman bröt sig ett antal delstater loss och förklarade sig självständiga, bland dem Kirgizistan och Tadzjikistan.

– Länderna hade varit fram-



Rutger Persson, Svalöf Consulting.

gångsrika inom växtförädling och utsädesproduktion, berättar Rutger Persson.

– Nu upphörde beställningarna från Moskva. Bönderna klagade på dåligt utsäde, den statliga växtförädlingen trillade ihop, landet fungerade inte och utsäde var degenrerat och fullt med sjukdomar. Bönderna visste allt mindre om moderna brukningsmetoder och behövde utbildning och kunskap om marknadsekonomi.

## EU betalar

För nio år sedan startade Svalöf ett utsädesprojekt i Kirgizistan som finansieras av EU. Det spred sig sedan till grannlandet Tadzjikistan.

– Målet är att bygga upp en utsädesindustri på kommersiella grunder där vinstmotivet är nära förknippat med bär-

## Tadzjikistan

**Yta:** 143 100 kvadratkilometer.

**Folkmängd:** Cirka sju miljoner.

**Historia:** Självständigt 1991.

Inbördeskrig 1992–97.

**Författning:** Enpartistat.

**Medelinkomst:** Mindre än 200 kronor i månaden.

De stora grödorna bomull, vete, lusern och esparsett är prioriterade.

70 procent av befolkningen beräknas vara inblandad i jordbruket.

Kollektivjordbruk existerar fortfarande.

Efter flera jordreformer finns 32 000 så kallade bondejordbruk som drivs av enskilda eller grupper av människor.

Jorden ägs fortfarande av staten.

kraften, säger Rutger Persson.

– Det handlar om allt från att se över och förändra lagar och bestämmelser till att rusta växtförädling, sortprovning, utsädeskontroll och marknadsföring för kommersiell produktion.

Efter tre år tog Sida över. Att det blev svenska Sida var ingen tillfällighet.

– Vi har traditioner och kunskap, säger Rutger Persson. Sverige satsade på det här området under kriget för att göra landet självförsörjande med mat. Vi ska försöka överföra de svenska erfarenheterna till Centralasien.

Konceptet bygger på att stärka alla länkar i en utsädesindustri.

– Det mandatet hade vi inte



till att gå ut ända till bonden, säger Rutger Persson.

– I stället valde vi ut de fyra bästa i landet som tidigare producerade utsäde enligt planekonomi. Där finns fortfarande kunskap som behövs om man ska säkra kvalitet och kvantitet.

Alnarp blev huvudman för projektet 2007 och tog hand om utbildningen. Det finns i dag fem tadjjiker och tre kirgizier som läser på Alnarp för att bli växtförädlare.

Året efter kom beslutet att dra in allt bistånd till Asien för att i stället satsa på Afrika.

– En kallusch. Precis när vi kommit i gång med ett 20-årigt perspektiv. Men vi följer ju Sidas instruktioner och försöker göra det bästa av situationen. Nu ligger utmaningen i hur vi ska kunna fasa ut projektet.

Under de tre senaste åren har Sida satsat 50 miljoner kronor på verksamheten. Nu hoppas Rutger Persson och hans folk att projektet ska få leva vidare med hjälp av nya finansierare.

– Både amerikaner och finländare har visat intresse, säger han.

Göran Svedberg

hos EU, men krävde att få hos Sida. Då kom Arne Hede in i bilden.

Arne Hede är en dansk växtförädlingsexpert med erfarenheter från Mexiko och Turkiet.

– Tadzjikistan sitter på en stor genbank, säger Arne Hede.

– Vi ville bygga en regional genbank med ett perspektiv på 20 år efter modellen Norden i Alnarp. Det har visat sig att inte bara utsäde utan även regionala genbanker har blivit bra bistånd.

## Har inte råd

Ett delmål var gårdar med utsädesodling där man kan bygga upp egen växtförädling i privat regi.

– Våra resurser räcker inte

# SCA sänker virkespriserna – råvarulagren för stora

## SCA Skog sänker betalningen för sågtimmer och massaved med 30 kronor per fastkubikmeter. Beskedet kommer bara en månad efter den senaste sänkningen.

Från och med måndagen den 16 mars sänkte SCA Skog priserna på alla sortiment och i hela det område som bolaget köper virke i, det vill säga

landets fyra nordligaste län. Sänkningen den här gången är 30 kronor per fastkubikmeter. Senast SCA Skog sänkte var i mitten av februari, då med 50 kronor för sågtimmer av gran, 40 kronor för sågtimmer av tall och 30 kronor för massaveden. Barrmassaveden är nu nere på 270 kronor per fastkubikmeter.

Anledningen till sänkningen är att det är dålig fart på industrin och att lagren med råvara är stora.

– Vi känner att efterfrågan

har minskat. Vi anpassar oss också till övriga marknaden, de har sänkt till exempel söder om oss, säger SCA Skogs virkeschef Morgen Yngvesson.

## Ligger högt

Han anser att priserna fortfarande ligger relativt högt jämfört med övriga landet. Snittpriset på sågtimmer av gran är cirka 400 kronor per fastkubikmeter och för tallsågtimmer är snittet 455 kronor.

Morgen Yngvesson tror inte att det går att få bukt med de

stora lagren under våren. Det är för tidigt att säga om det kan bli aktuellt med ytterligare prissänkningar.

– Jag hoppas inte det, säger Morgen Yngvesson.

## Följde med förra gången

Holmen Skog region Örnsköldsvik följde med i SCA Skogs förra sänkning av både timmer och massaved, till nivån 300 kronor för barrmassaveden.

Virkeschef Sören Petersson kommenterar att bolaget ut-

värderar hur det ska agera nu.

Norra Skogsägarna sänkte sina priser i december och ligger tills vidare kvar på nuvarande nivå.

Enligt virkeschef Mats Boström får föreningen titta över vilka sänkningar som gjorts i regionen, men det hinner troligtvis inte komma något beslut den här veckan. Norra Skogsägarnas baspris på barrmassaveden är 335 kronor per fastkubikmeter.

Tina Andersson

040-601 64 77 • tina.andersson@lrfmedia.lrf.se